

Nieuw voor Groningen: Zwarte Zeekoet

Jacob Bosma

Op 16 december 2005 zat ik bij noordwest 7 over zee te turen in de Eemshaven, achter de inlaat van de centrale. Voordeel van de deze plek is dat je helemaal beschut zit en mooi 'boven op' de zee kijkt. Het grote nadeel is dat de inlaat je het zicht op het westen ontnemt en je de vogels mist die voor Borkum langs vliegen. De trek viel qua eventuele Vaal Stormvogeltjes *Oceanodroma leucorhoa*, Drieteenmeeuwen *Rissa tridactyla* en jagers Stercorariidae nogal tegen (nul), maar de Roodkeelduikers *Gavia stellata* deden het goed en verder vlogen er veel Eiders *Somateria mollissima*, Middelste Zaagbekken *Mergus serrator* en Brilduikers *Bucephala clangula*. Om half 11 kwam zowaar een Kleine Alk *Alle alle* langs. Een uur later kwam het hoogtepunt van de dag: vanuit de Eems kwam laag over zee een grijzige, plumpe vogel aanvliegen. Opvallend was de rechte, omhooggehouden hals en het naar beneden gebogen zware 'achterste', waardoor het leek alsof de vogel elk moment op kon stijgen. Vanwege de rechte vlucht, snelle vleugelslag en het plumpe torpedo-achtige formaat moest het hier om een alk-achtige gaan. Maar de vogel had duidelijk grijswitte bovendelen en ovale witte vleugelvlekken die sterk contrasteerden met de donkere bovenzvleugels en staart. Ik zat te kijken naar een Zwarte Zeekoet *Cephus grylle* in winterkleed! De vogel vloog met een mooie grote boog de Waddenzee op, dus ik had genoeg tijd om andere vogels uit te sluiten, zoals Nonnetje *Mergellus albellus*, Brilduiker of een kleine fuut in winterkleed. Toen de vogel uiteindelijk achter de inlaat uit het zicht verdween, determineerde ik de vogel met behulp van de ANWB-gids als eerste-winter Zwarte Zeekoet vanwege de streping

op de witte vleugelvlekken en de vrij donkere kop. Het kenmerk 'achteroverhellend lichaam' dat de ANWB-gids noemde, was voor mij nog een onverwachte bevestiging. Ik sprak de waarneming meteen in op de vogellijn en belde daarna met Martin Olthoff die de waarneming doorgaf aan de zeetrekters in de haven van Lauwersoog. Hier is vogel helaas niet waargenomen.

Verspreiding en voorkomen

Zwarte Zeekoet broedt langs noordelijke kusten van de Atlantische Oceaan en de Noordelijke IJszee. De dichtstbijzijnde broedplaatsen bevinden zich in Zuid-Noorwegen, Zuid-Zweden, Oost-Denemarken en Schotland. De soort wordt de laatste jaren met name in de zomer steeds meer bij Helgoland gezien. Ook langs de Nederlandse kust neemt het aantal langdurig pleisterende exemplaren toe. De meeste (voornamelijk eerste-winter) Zwarte Zeekoeten worden vooral trekkend gezien langs de Noordzeekust in de tweede helft van het jaar.

Deze waarneming van Zwarte Zeekoet is aanvaard door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) en betreft het eerste geval voor de provincie Groningen. Op 28 november 2003 vloog er ook een exemplaar langs de telpost in de Eemshaven, maar deze vogel is helaas niet ingediend bij de CDNA. Voorts worden in *Vogels van Groningen* (Boekema et al 1983) nog twee gevallen genoemd: 1 mei 1955 (2) op de toenmalige Lauwerszee en 2 oktober 1966 een vogel in winterkleed op het Wad bij de Emmapolder. Deze waarnemingen zijn echter niet gedocumenteerd en zijn daarom door De Bruin & De Bruin (1997)

niet in de Groningse lijst opgenomen. Op 31 december 1988 ten slotte zou een exemplaar dood gevonden zijn in de Eemshaven, maar ook hier is geen nadere informatie bekend (waarnemingenrubriek *De Grauwe Gors*). Omdat de laatste 25 jaar inmiddels meer dan twee gevallen per jaar zijn aanvaard, is de Zwarte Zeekoet sinds 1 januari 2007 van de beoordeellijst afgevoerd. En nu is het wachten op een pleisterend, adult exemplaar in de provincie!

Literatuur

- Boekema, E.J., P. Glas en J.B. Hulscher 1983. De vogels van de provincie Groningen. Groningen.*
- de Bruin, B. & S. de Bruin 1997. Lijst van Groningse Vogels. Bijlage De Grauwe Gors jaargang 25, nr. 3 & 4.*
- Svensson L., P.J. Grant, K. Mullarney & D. Zetterström 2000. ANWB Vogelgids van Europa. Den Haag.*

Waarnemingen

van 1 mei tot en met 31 augustus 2007

De waarnemingenrubriek wordt samengesteld door Dušan Brinkhuizen. De waarnemingen zijn voornamelijk afkomstig van www.avifaunagroningen.nl, www.lauwersmeer.com en van waarnemers die hun waarnemingen rechtstreeks doorgeven aan de samensteller. Wat betreft de volgorde van de lijst en de status van soorten in de provincie Groningen wordt www.vogelsvangroningen.nl gevolgd.

Let op: tijdelijke wijziging van het adres voor het insturen van de waarnemingen!

Waarnemingen over de periode 1 september t/m 31 december 2007 graag zo spoedig mogelijk insturen naar: Slochterstraat 40, 9611 CP Sappemeer, e-mail: waarneming@avifaunagroningen.nl of tel. 0598-422901. De waarnemingen kunnen uiteraard ook online worden doorgegeven op de website van Avifauna.

Casarca

Een groep van minstens 14 Casarca's werd gedurende de maand augustus regelmatig waargenomen in de Lauwersmeer, met name bij het Jaap Deensgat en de Vlinderbalg.

Amerikaanse Wintertaling

Van 7 tot 15 mei werd een woerd waargeno-

men in de Ezumakeeg. Mogelijk dezelfde vogel werd op 2 en 3 juni waargenomen bij het Jaap Deensgat.

Grauwe Pijlstormvogel

Op 24 augustus werden twee langsvliegende vogels gemeld vanaf Rottumerplaat. De volgende dag werden daar minimaal 26 langsvliegende vogels gemeld.

Kwak

Een overvliegende Kwak werd op 1 augustus gehoord boven Zuidbroek.

Ralreiger

Op 12 en 13 juli werd een adulte Ralreiger waargenomen in de Kropswolderbuitenpolder.

Kleine Zilverreiger

Kleine Zillie's werden gemeld op 12 mei in de Tjamme, op 13 mei drie vogels over de Eemshaven en op 17 mei in de Veenhuizerstukken. In de Lauwersmeer werden vogels gezien op 2, 3 en 16 juni (maximaal vier). Vanaf 17 juli tot en met 18 augustus was een vogel aanwezig in de Breebaartpolder.

Purperreiger

Op 17 mei werd een vogel gezien in de Kol-